

Svatá Hora

3

2013

ročník
L

Pouť Matice • Fotogalerie kněžského svěcení • Rozhovor s P. Šmolíkem

Bože, když se zahledím na tvá nebesa,
dílo tvých prstů, na měsíc, na hvězdy, které jsi stvořil: Co je člověk, že
na něho myslíš, co je smrtelník, že se o něho staráš?
Žl 8, 4-5

OBSAH

Úvodník

Bilancování smutné, či radostné? **3**

Naše pravidelné otázky

Rozhovor s P. Šmolíkem **4**

Fotogalerie

Kněžské svěcení D. Horáčka **13**

Ze Svaté Hory

Stavte s námi varhany **11**

Zprávy **12**

Ohlédnutí –

– ze starých čísel časopisu **15**

Výstava fotografií Svaté Hory
byla zahájena **21**

Pouť Matice Svatohorské **22**

Výroční zpráva Matice Svatohorské **23**

Noc kostelů na Svaté Hoře **26**

Informace

Listárna **28**

Exercicie, poutě, bohoslužby **29**

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:**

Poděkování svatohorské-
mu regenschorimu
Pavlu Šmolíkovi (2011)

Fotografie v časopise:
Miroslav Zelenka

Bilancování smutné, či radostné?

Nikdo z nás se tomu čas od času nevyhne: ať už po delší etapě života, na konci roku nebo třeba jen po ukončení projektu či jeho části si snad každý z nás pokládá otázky typu: Zdařila se věc, jak měla? Co mi přinesla? A co vzala?

Ve slovnících se dočteme, že slovem bilance se rozumí celkový výčet nebo celkový výsledek. Pokud jsme tedy dosáhli nějakého dílčího cíle svého snažení, je bilance věcí radostnou. Avšak skutečné životní „cíle“ nebývají bodem, ale dráhou. Skutečnou „metou“ v životě nakonec přece není nějaký dílčí úspěch, ale samotná dráha života, která by se měla alespoň poznenáhlu zdvihát k nebi. Pravda, někteří velcí hříšníci dosáhli tohoto stoupání příkře až na konci cesty, ale na to by bylo pošetilé u sebe sama spoléhat. A tak ono pozvolné stoupání cesty našeho života vzhůru je asi tím, co je v každé její části třeba bilancovat.

Pak je to ale výsledek hořkosladký. Daří se nám jistě často, ale vždy jen v určitém ohledu. A tento pohled můžeme použít nejen na naši cestu duchovní, ale též profesní, fyzickou, psychickou a další složky našich životů. Na konci takového bilancování bývá vždy výsledek smíšený, ale přesto by - myslím - měla převážít radost. Ostatně bez poznání smutku bychom radost ani nedokázali dostatečně ocenit.

Bilancuji nyní, opět, po dlouhé cestě, ale po ne-dlouhé době. A radost převládá.

Pavel Šmolík

Jedna etapa pa končí?

Připravuji-li já nebo někdo z kolegů tuto část časopisu Svatá Hora, obvykle ji nazýváme rozhovorem. Avšak v záhlaví této partie stojí název „Naše pravidelné otázky“, a tak mi, vážení čtenáři, dovolte dnes udělat výjimku a do role tazatele i odpovídajícího postavit jednu osobu, totiž sebe. Snad mi tuto neobvyklou prominete – vždyť po několika uplynulých letech jsem promlouval řádkami většiny článků v tomto časopisu, a tak se tímto způsobem má osoba chytě nechtě vlastně stejně prosazovala po celou tuto drahounou dobu. Jedním důvodem neobvyklého řešení dnešních „otázek“ je dopis, který naleznete v listárně tohoto čísla a který mne velmi (pozitivně) zasáhl. Rád bych alespoň stručně uvedl, že i mne Svatá Hora za dobu mého působení obohatila a nemyslím si, že bych se mohl do smrti dostatečně revanžovat. Dalším důvodem, naznačeným v úvodníku, je datum 31. srpna 2013. Datum, kdy přestávám být – na svoji žádost – svatohorským ředitelem kůru a rovněž redaktorem tohoto periodika.

Jak to všechno začalo - tedy jak já jsem začal na Svaté Hoře?

Jak vážení čtenáři mohli zpozorovat v jednom z čísel, které vyšlo více jak před deseti léty, na Svatou Horu jsem doputoval se svou budoucí manželkou na krátkou prázdninovou brigádu 31. července 2001. Nastupoval jsem po bratřenci P. Karla Břízy Pavlu Kočím, který na Svaté Hoře působil i jako varhaník během své civilní vojenské služby.

Jak k tomu došlo, že se měsíční brigáda protáhla na dvanáct let?

Bylo mým dětským snem řídit hudbu na kůru, hrát na varhany, vést sbor, komponovat. Svatá Hora – zdálo se mi – tak vlastně byla místem naplnění tohoto snu. A protože se věci v životě nestávají náhodou, věřím, že ani mé povolání na Svatou Horu nebylo náhodné. Toto místo i P. Stanislav Příbýl mi tehdy poskytl vše, co bylo třeba, abych mohl s ryzím nadšením navázat na práci předchozích ředitelů kůru, ale nejen na ni. Byl zde k dispozici byt, strava, plat, inspirující prostředí a velmi dobrý a sehraný tým zaměstnanců, který se časem proměňoval jen v detailech a který byl až donedávna funkčním srdcem poutního místa.

Začátky ale bývají těžké...

Srpen toho roku opravdu nebyl chladný. K vedrům a téměř dvěma desítkám doprovázených mší týdně přistupovala pro mne i zcela nová zkušenost: bylo nutné vstávat ráno na šestou. Po několika týdnech jsem si myslel, že tento denní harmonogram nevydržím. Spal jsem mnoho hodin přes den, večer nebyl schopen usnout, ráno se probouzel nevyspalý. V říjnu jsem navíc začal dojíždět na studia na AMU do Prahy. Na přelomu října a listopadu se ale našťastí vše zlomilo a časový plán začal bez potíží fungovat.

Jaké byly první Vánoce mimo domov?

Sžití se s novým – tedy vlastně mým prvním oficiálním – působištem bylo velmi rychlé. A protože na rozdíl od plzeňské katedrály, kde jsem o víkendech varhanil několik let před příjezdem na Svatou Horu, bylo na Svaté Hoře opravdu hodně živo. A to nejen co do počtu liturgií, ale též ohledně nutnosti zkoušení se sborem a dalších aktivit, přípravy na Vánoce 2001 byly velmi příjemné. Na nějaký stesk nebyl čas, jen půlnoční jsem v následujících letech hrál o Vánocích tři – Na Sv. Hoře v 16.00, v Obořišti ve 22.00 a později i ve Višňové o půlnoci.

Noc kostelů 2013

Jak přijímali ostatní zaměstnanci nového ředitele kůru?

Byl jsem o dvanáct let mladší, o dvanáct let výbušnější a asi i nevychovanější. Vzhledem k tomu musím říci, že se mnou měli všichni dostatek trpělivosti. Snad proto, že byl vidět můj zájem, množství odvedené práce a snad i počínající kvalitní výsledky. Zastáním a usměrněním mi zajisté byl i P. Příbýl.

Kdo vlastně tvořil tehdejší svatohorský „tým“?

Nerad bych se spletl, na někoho zapomněl, a tak předem říkám, že se pokusím jmenovat alespoň některé.

Začnu-li laiky, pak první místo patří pozici kostelníka. Vzhledem k odchodu řeholnic ze Svaté Hory, k němuž došlo na podzim 2001, tedy zhruba dva měsíce po mém nástupu, bylo nutné obsadit jimi zastávaná pracovní místa novými laickými pracovníky. V sakristii tedy tehdy začínala Věra Langová, stále se usmívající dobrá a spolehlivá duše baziliky, nynější předsedkyně Matice Svatohorské.

Pracovníci údržby a ekonomického úseku mi byli tehdy poněkud vzdálení, častěji jsem přicházel do styku jen s paní Alenou Heverovou, která o několik let později výrazně pomohla ve vzniku Svatohorského poutního muzea a po určitou dobu jej také vedla. A byla tu pochopitelně řada kněží: P. Příbýl, P. Michalčík, P. Zemánek, P. Vaněk, P. Škrňa a další.

Ze soustředění sboru v Kašperských Horách v roce 2007

Bylo by asi třeba pohovořit i o svatohorských varhanicích...

P. Karel Bříza, redemptorista – kněz, varhaník, skladatel a stavitel varhan, tato geniální a současně prostá a skromná osoba – zde po sobě zanechal nejen hudební archiv a cvičné varhany, neuvěřitelně geniálně postavené v podstatě z odpadu starých nástrojů, ale především žáky. P. Bříza chápal – v dobách komunismu, kdy nesměl jako kněz veřejně působit – zkoušky chrámového sboru především jako setkání společenství, v němž mohl na lidi působit ve věcech víry a evangelizovat. Stejně tak když viděl kohokolik, kdo by jen trochu mohl hrát na varhany, ihned jej k tomuto povolání vedl. A při tom jej vedl na cestě víry. Mnozí pak vytrvali i při hře na varhany...

Paní a slečny Marie Hlaváčková, Jana Hovorková, Jana Krmásková, Ludmila Štefaníková, Marie Šochová (nyní Lavická), Vladka Benešová, a další jeho žákyne hrály a nebo hrají při bohoslužbách na Svaté Hoře nebo v jiných kostelích dodnes. Bez čtveřice prvně jmenovaných by pro mne bylo těžké zvládnout praxi doprovodu svatohorské liturgie – byly ochotné, každá dle svých časových možností, mne zastoupit a vypomoci vždy, když bylo třeba. A to naprosto nezištně.

Je to dobře pro tak významné místo, aby zde hráli amatéři?

Označení „amatér“ vychází původně ze slovesa amare – milovat. My je často nesprávně zaměňujeme se slovem diletant – neboli pejorativním označením těch, kteří obor svého zájmu vykonávají na špatné úrovni. Ale varhaník amatér v pravém slova smyslu, to je podle mne člověk srdcem spojený s nástrojem a liturgií, osoba velmi slušně zvládající tento náročný úkol i přes to, že se mu věnuje jen ze zájmu.

A Svatá Hora versus amatérští varhaníci? Řekl bych to takto: hudba ve svatohorské bazilice nemůže a nesmí být zajištěna jen pomocí varhaníků – amatérů. Mělo by to zásadní zničující vliv na kvalitu zdejší liturgické hudby. Jako příklad dobře

poslouží období 40 let komunismu. A ostatně jindy než v dobách totality tento stav na Svaté Hoře netral. (I toto P. Příbýl dobře chápal, a proto usiloval nejen o zaměstnání profesionálního ředitele kůru, ale též o stavbu nástroje odpovídající kvality.

Amatérský kůr nepovažují za nedostatečný snad proto, že by nadšení svatohorských amatérských varhanic bylo malé nebo že by nehrály v potřebné kvalitě. Limit amatérů spočívá v tom, že takový hudebník zůstává stále tím, kdo se hře na nástroj věnuje z lásky, nad rámec svých pracovních povinností. A jako takový si ve většině případů nemůže dovolit absolvovat vzdělání v oboru v potřebné výši a také jeho časové možnosti jsou omezené. Proto je vždy potřeba zastřešující funkce profesionálního regenschoriho. Naproti tomu ale žádný profesionální varhaník se v Čechách neobejde bez pomoci kvalitních amatérů. A podobně je tomu i na Svaté Hoře.

Po obsáhlém rozboru varhanního doprovodu liturgie se zmiňme také o chrámovém sboru. Jak sboristé přijali změnu regenschoriho?

Sbor byl – jak už bylo řečeno – zvyklý na zcela jiný způsob práce. Spíše evangelizační přístup P. Brízy byl nahrazen mým řečené hudebně-uměleckým. Někteří členové odešli ihned, jiní odpadli po několika mých snad příliš razantních ohrazeních se vůči jejich pozdním příchodům a podobným dalším škodlivým praktikám. Dnes s odstupem bych asi jednal decentněji, na druhé straně si však myslím, že ten, kdo odešel, tak učinil zejména proto, že já jsem nebyl a nejsem P. Bríza a nemohl a ani nechtěl jsem ho v jeho očích nahradit. A v tomto případě by si tyto lidé našli jiný důvod, proč ve sboru dále nezpívat.

Ostatně s většinou z nich dnes normálně komunikuji a sbor, jehož řady se poněkud ztenčily, ale v němž přesto zůstali spolehliví a zkušení zpěváci, pokračoval v novém režimu po následujících 12 let a vykonal mnoho dobré práce.

Jaké změny museli sboristé ještě akceptovat?

Bylo to jednak prodloužení páteční zkoušky na dvě hodiny a zavedení nové půlhodinové zkoušky před nedělní mší, kde se nově všichni scházeli k rozzpívání (ospalé hlasivky je nutné před zpěvem rozcvičit podobně, jako tělo sportovce před sprintem) Díky této nové zkoušce odpadly pozdní příchody sboristů, kteří udýchání dorazili na kůr v některých případech i po začátku liturgie.

Potom se dvakrát ročně sbor začal setkávat na takzvaných soustředěních. Byly to tři- až čtyřdenní víkendové výjezdy, vesměs do nějaké šumavské destinace, kde se v místě ubytování systematicky zkoušelo (až 7 hodin denně), ale také se zde konaly vycházky, výlety a zápasy ve stolním tenisu... Víkend byl vždy zakončen zpěvem při nedělní liturgii v některém z místních chrámů.

Po několika letech se stálým místem těchto soustředění stal penzion otce a syna Holečkových v Kašperských Horách. Naprosto dostatečný komfort v ubytování, výborné jídlo, příhodná místnost ke zkoušení i možnost krásných výletů nás natolik okouzly, že sbor sem vyjel snad více než desetkrát. Později na tuto tradici navázala a toto místo ke svým soustředěním volí Příbramská filharmonie a Komorní sbor Dr. Vladimíra Vepřeka, jejichž řízení jsem později též převzal, a které jsem nejednou přivedl k spolupůvodnictví na liturgiích i koncertech i na Svaté Hoře.

O působení svatohorského regenschoriho v městě Příbrami ale až později. Nyní se ještě vraťme ke svatohorskému chrámovému sboru. Jaké další změny znamenal příchod nového regenschoriho?

Pochopitelně došlo i k obnově repertoáru. Množství skladeb, které sbor zpíval, se postupně obměňovalo. Skladby jsem čerpal zpočátku ze své sborové praxe z konzervatoře nebo na setkáních sborů Plzeňské diecéze (Pražská arcidiecéze v té době – pokud mi bylo známo – podobnou akci nepořádala), jichž jsme se mnohokrát účastnili a kde se každý rok zpívalo také společně ve sboru složeném ze všech účastnických sborů v počtu kolem 300 zpěváků. Svatohorský sbor tak nácvikem společných skladeb pro toto setkání získal nový repertoár a současně i dobré jméno – naše samostatné vystoupení bylo vždy velmi dobře hodnoceno. Samozřejmě to byl jen jeden z mnohých způsobů obohacování repertoáru.

Další nové skladby byly zejména mše pro Vánoce, Velikonoce, Dušičky, ale především Korunovaci, z níž se po hudební stránce stala velmi výjimečná slavnost, doprovozená často padesátičlenným sborem a symfonickým orchestrem. Z větších skladeb, provozovaných při těchto příležitostech jmenujme alespoň ty nejznámější: Mozartovo Requiem, Haydnovu Paukenmesse, Gounodovu Messe Sollenelle, která zazněla i při letošní Korunovaci, Rybovu Českou mši vánoční nebo Dvořákovu Mši D dur.

Jaké další úkoly bylo třeba zastávat?

Zůstaneme-li ještě u čistě hudební složky mé práce, bylo to – kromě hry na cca 15ti mších týdně, svatbách a pobožnostech a vedení sboru – zejména kompozice. Takový neobvyklý hudebně-liturgický provoz, jakým je svatohorská bazilika,

vyžaduje často řešení ušitá přímo na „míru“. A tak vzniklo množství skladeb, které – vulgárně řečeno – bylo jednodušší si napsat, než hledat v hudebních archívech.

První z nich byly Matušovy pašije. Hned před Velikonoce 2002 jsem zjistil, že nejsou k dispozici podle mých kvalitativních měřítek dostačující sborové pašije. V nově seřazeném svatohorském hudebním archívu a v jeho mnou vytvořeném lístkovém katalogu jsem nalezl buďto kompozice s příliš archaickým textem, který ale není možné u hotové skladby měnit, nebo pašije, které biblický text zhudebňovaly cíleně příliš prostě a v důsledku toho dramaticky naprosto nevěrohodně (například zvolání „Ukřizuji“ v jásavé durové tónině ve mně evokovalo spíše vánoční Gloria než křik zfanatizovaného davu). A tak jsem se pustil do kompozice nových pašijí – řekněme v duchu starých mistrů baroka a klasicismu. K práci na nich jsem využíval především cesty z koleje nebo Svaté Hory na vysokou školu, ale nakonec se podařilo je včas dokončit a provést o Květné neděli téhož roku. Pašije byly úspěšné, a tak jsem v dalších letech pokračoval se zbylými dvěma evangelickými texty, do kompozice přibyl orchestr a duchovní písně pro lidový zpěv, jejichž prostřednictvím bylo možné slyšené Boží slovo přímo v průběhu pašijí aktivně rozjímat. Výsledkem jsou asi čtyři roky staré pašije, kompletně zpracované, pro sbor, orchestr, sólisty – ale stále komponované se zřetelem na omezené časové možnosti a potřebu užít je při liturgii.

Ostatně ze stejného důvodu vznikly i pašije Radka Rejška, mého kolegy, které jsem objednal na text Janova evangelia a které byly rovněž několikrát provedeny při svatohorské triduální liturgii a dokonce i studiově natočeny a odvysílány v Českém rozhlase. Je to totiž skladba nadčasová a v současnosti ojedinělá a v hudebně dramatickém řešení velmi vhodná pro liturgii.

To ale již odbíháme od tématu komponování regenschoriho...

Snad nejběžnější a nejpoužívanější kompozicí, kterou jsem věnoval Svaté Hoře, a která stála opravdu mnoho úsilí a času, jsou české lidové nešpory. Dal jsem jim vzniknout s tím, že katedrály a baziliky by měly pečovat o modlitbu Hodin (breviář) a její zpívanou formu jsem považoval za nejlepší – vždyť většina breviářových textů jsou svou povahou zpěvy – hymnus, žalm, kantika... Nešpory vznikaly v několika etapách. Nejdůležitějším přelomem bylo odstranění sice nádherných, ale pro češtinu naprosto nevhodných gregoriánských nápěvů žalmů a jejich nahrazení nápěvy novými, které jsem vytvořil po studiu mnoha typů těchto melodií z pera předních českých skladatelů duchovní hudby tak, aby dobře odpovídaly dikci a přízvukům české prózy. Nešpory v současnosti jsou a snad i zůstanou nedílnou součástí svatohorského liturgického dění.

Svěcení varhan 2007

O skladbách, které byly vytvořeny pro Svatou Horu bychom mohli hovořit mnohem déle...

Ano, snad jen již vyčteme: Zkomponoval jsem zvláštní proprium ke svěcení oltáře a dalšího vybavení liturgického prostoru od Otmara Olivy, proprium ke svěcení chórových varhan, mnoho vánoční a jiné hudby, speciální křížovou cestu pro Noc kostelů, množství úprav lidových písní pro orchestr, aby věřící měli možnost se zpěvem účastnit i mší, při nichž zní latinská figurální hudba, a mnoho dalšího.

Práce svatohorského regenschoriho ale nespočívá jen v aktivní hře při liturgiích, kompozici a vedení sboru. Jaké další činnosti by měl regenschori vykonávat?

Formulace „měl by vykonávat“ byla v otázce zvolena zcela záměrně. Domnívám se totiž, že to podstatné, co současná situace v církvi i církevní hudbě vyžaduje a co je na Svaté Hoře o to více třeba, je především vlastní iniciativa hudebníků nedat zahynout tomu, co z hodnotné tradice do současné doby ještě přežilo a rozvíjet vše, jak je to jen možné. Nikoli však jen v oblasti hudební produkce, ale také v oblastech navazujících. Snad proto jsem se na Svaté Hoře snažil zasáhnout i do dalších proudů, z nichž některé s vlastní liturgickou hudbou souvisí blíže, jiné jen velmi okrajově.

Jedná se především o organizování kulturních akcí, v první řadě koncertů. Pomineme-li tradiční vánoční a velikonoční koncert svatohorského chrámového sboru, které bych radil spíše do kategorie hudby liturgické, snažil jsem se uspořádat zpočátku zejména cyklus benefičních koncertů na podporu stavby – tehdy chórových – varhan. Později tuto iniciativu převzala Matice svatohorská a bývalý starosta Příbrami Ing. Fuksa. Proto jsem se zaměřil na koncertní cyklus s názvem „Hudba v nezvyklých souvislostech“, kde byly posluchačům předkládány koncerty stavící do zajímavých spojení místo a čas provedení, hudbu a slovo, atd. A tak zazněly čtyři večery Bachovy hudby v biskupském pokoji, koncert ve vnějších

prostorách Svaté Hory nebo v krápníkové kapli. Vyvrcholením této snahy byl můj osobní varhanní cyklus, který se usku-
tečnil v uplynulé sezóně, s názvem „10x varhany pokaždé jinak,“ který se na Svaté Hoře započal tamtéž se na konci svým
posledním koncertem opět vrátil.

O jaké další oblasti se jedná?

Je to snaha o formování dalších kulturních akcí, tedy komunikace s hudebníky, kteří mají zájem účinkovat na Svaté Hoře,
ale též spolupráce při pořádání Noci kostelů, kde jsem vytvořil v posledních letech několik nehudebních expozic – letos
např. onu o liturgických dobách. Dále práce na expozicích Svatohorského poutního muzea. Vznikla tak stálá výstava
panelů na Letním kůru, s dovolením svatohorských redemptoristů jsem zorganizoval výstavu, koncert a brožuru provázející
oslavy výročí 150 let od jejich příchodu na Svatou Horu. V neposlední řadě je to též práce na tomto periodiku.

Jaké skutečně či započaté projekty by bylo třeba nyní vyzdvihnout?

Nyní je jisté na prvním místě třeba hovořit o dostavbě velkých varhan. Projekt, v němž je proinvestováno cca 6 milionů
korun je asi v polovině a je to jedinečná záležitost co do rozsahu i kvality provedení nástroje. Vzhledem k tomu, že k oslavě
Boží se na Svaté Hoře užívají varhany asi 15 hodin týdně, je jisté zřejmé, že se nemůže jednat o leccjaký nástroj.

Ovšem zdaleka nejpodstatnějším „projektem“ bych nazval běžnou praktickou hru při mších a zajištění kontinuálního
liturgického, ale i provozního života Svaté Hory. Pokud se i v budoucnu podaří fungující tým zaměstnanců znovu motivovat
smysluplným vedením a obnovit pospolitou a soudržnou náladu, která byla dříve samozřejmostí, je to to nejdůležitější.
V takovémto prostředí pak ony ostatní bohubilé „projekty“ budou vznikat jako houby po dešti.

Přece jen však zmiňme ještě některé okamžiky hudebně kulturního dění na Svaté Hoře posledních let...

Byly to především záležitosti vzniklé spoluprací s osobami milujícími Svatou Horu: zvonohráčem a skladatelem Radkem
Rejškem, který pro Svatou Horu napsal mnoho skladeb a zařídil též několikrát účinkování holandského hráče na zvonohru
Boudewijna Zwarta. Spolupráce s PhDr. Danielem Doležalem, ředitelem Státního oblastního archivu, díky němuž mohla
být v novodobé premiéře provedena Missa Coronata, věnovaná Svaté Hoře před třemi sty léty. Díky množství ochotných
interpretů v čele se současným čestným titulárním varhaníkem Jaroslavem Tůmou se uskutečnilo mnoho benefičních
i běžných koncertů a vystoupení při liturgiích. Byly postaveny chórové varhany, jimiž se bazilice dostalo konečné důstojného
nástroje. Konalo se několik ročníků koncertních cyklů, Svatohorský sbor natočil čtyři CD, z nichž poslední Vánoční šlo
takříkajíc „na dračku.“ A to nemluví o plodné spolupráci s Českým rozhlasem, kde jsem měl možnost Svatou Horu
propagovat v několika pořadech a který, jakož i jiné subjekty, na Svaté Hoře pořizoval množství nahrávek duchovní hudby...
Bylo by toho opravdu mnoho.

Několikrát zde zaznělo, že svatohorský regenschori vede další hudební soubory v Příbrami?

Po skonu Vladimíra Vepřeka jsem na přání jeho manželky po něm převzal Komorní sbor. Ten do svého názvu poté přejal
jméno zakládajícího sbormistra (nyní tedy Vepřekův). O několik let později pak z Příbramské filharmonie odešel dirigent
a já se opět nebráním jej nahradit. A tak jsem v pondělí zkoušel s Vepřekovým sborem, ve středu s Filharmonii a v pátek
se sborem chrámovým. Výsledkem byl nejen samostatný hudební a spolkový život těchto tří autonomních souborů, ale
též mnoho úspěšných společných akcí: například vánoční koncerty v příbramském Divadle AD i koncerty na Svaté Hoře,
Nahrávání Te Deum Radka Rejška a v neposlední řadě hudebně-liturgické akce svatohorské – například již zmíněná
letošní Korunovace. Přes ukončení činnosti na Svaté Hoře však nadále počítám s prací sbormistra a dirigenta zbylých
dvou příbramských souborů.

V průběhu oněch dvanácti let se jistě měnilo i prostředí a podmínky na Svaté Hoře.

Obávám se, že bude třeba začít poněkud zešíroka.

P. Přibyl byl a je často kritizován za své – jak to mnozí nazývají – „zbytečné zaujetí“ pro určitý typ „nadstandardu.“ Po-
kusím se krátce vysvětlit, co je touto kritikou myšleno a jak zřetelně vychází z absolutního nepochopení záměrů tohoto
svatohorského faráře.

Svatá Hora již od vzniku její – řekněme – současné podoby, tedy od doby správy Jezuitů, je místo spojující všechny složky
duchovního a estetického krásna. Budova, její vybavení, umělecké předměty, liturgie, hudba – to vše bylo v době největ-
šího rozkvětu tohoto místa chápáno jako „užití umění“ – sloužilo vyššímu cíli. V současnosti však, i když jsme – možná
napolo nevědomky – sice zachovali například tradiční odívání kněží a asistence do liturgických rouch dávné minulosti
a v liturgiích navazujeme přímo – byť reformované – na vlastní katolickou minulost, máme tendenci odvracet se od ostat-
ních estetických měřítek jako od zbytečných. Voláme po zjednodušení, po chudobě církve, oprostění se od zbytečného
bohatství. Namísto toho však dosahujeme ztráty kultury života i liturgie, ztráty duchovních a estetických hodnot, které naši

předkové vytvořili i pro provznesení našich životních cest. Vždyť k slavení něčeho tak posvátného jako je liturgie, je nutná
mimořádná kvalita prostředků k tomu užíváných: krásný oltář nesmí být nahrazen obyčejným stolem, píšťalové varhany
elektronickým prefabrikátem, květiny plastovou náhražkou. Podobně i v ostatních oblastech duchovně-kulturního života
bychom měli cítit potřebu po kvalitním „užitém umění“. Proto i Svatá Hora by – dle tohoto pohledu – měla nabízet kvalitní
liturgii, hudbu, ale i duchovní kurzy a také kulturní akce. To vše, co člověka zušlechťuje.

A právě k tomuto cíli vedly snahy P. Přibyla: zušlechťovat. A to jak opravami budov a pořízováním jejich hodnotného
zařízení, pořádáním kulturních akcí, tak též péčí o poutníky všeho druhu. V tomto kontextu se pak nový oltář Otmaru Olivy
nebo plán stavby dvou varhanních nástrojů celkem za téměř dvacet milionů korun nemůže zdát nesmyslným mrháním
prostředky: vždyť jde právě o to poskytnout prostor pro slavení liturgie – té duchovní i té kulturní – v nejlepších možných
podmínkách. V tomto ohledu tedy vytváření podmínek pro provozování kvalitní duchovní hudby zdárně pokračovalo
po prvních devět let mého působení na Svaté Hoře.

V takových podmínkách nebylo možné pracovat jinak než s nadšením...

Všichni jsme pracovali jako o život. Cílem nebylo naplnění docházkového lístku nebo našich peněženek, ale představa
našich i P. Přibyla o tom, jak by mělo toto poutní místo po všech stránkách fungovat.

Neměli jsme naplňovat spíše představy Boží a Panny Marie?

Často jsem se za doby svého působení setkával a stále setkávám s jakýmsi
přezbozněným slovníkem i pohledem na lidské jednání, který předpokládá
neustálé vkládání zbožných frází typu „Naslouchali jsme Duchu svatému“
a „Jednali jsme podle přání Božích“ nebo „Nikdy jsme Pannu Marii neopustili
a sloužili jí.“ V tomto kontextu se milým čtenářům omluvám, že jsem užil for-
mulace „Naplnovali jsme své představy...“ Ony představy totiž, myslím, vzni-
kaly právě na základě úzkého vztahu k Bohu a jeho Matce, nikoli však vztahu
široce veřejně prezentovaného snad i pěknými vyznáními naší lásky k nim,
které se nadužitím stávají jen prázdnými frázemi, ale vztahu niterného.

Jak se naplňování těchto idejí vedlo?

Podobně jako kterákoli jiná lidská činnost, byť se snahou volat po Boží
pomoci při ní. Leccos, co se nepovedlo, bylo daní za to mnohé, co se nám
podařilo realizovat.

Svatá Hora v době mého příchodu prolínajícího se s odchodem P. K. Brízy
a dalších starších otců a bratřů do stacionáře pro staré kněze a též s odcho-
dem řeholních sester byla místem přijetí pro návštěvníky všeho druhu. P. Přibyl
tuto její základní funkci přijímat bez rozdílu lidi, kteří přicházejí, dobře
chápal a stále nám ji připomínal. Nebylo možné přijímat některé skupiny
„poutníků“ s menším zájmem než jiné jen proto, že jejich nároky na duchovní
přijetí a vyžití byly „příliš tradiční“ nebo naopak „příliš intelektuální“, že
se jednalo o poutníky „věřící“, nebo „nevěřící“. I proto – kromě udržování
vysoké úrovně liturgie po všech stránkách, i té hudební – byla zavedena
služba prohlídek (nejen) pro turisty. Byl tak zajištěn kvalitní přísun informací o historii i funkci Svaté Hory těm, kteří na ni
přicházeli. A její zavedení nebylo snadné, naráželo zpočátku na nepochopení, a to i ze strany kněží, nejen svatohorských...

Po celou dobu hovoříme o období již pět let vzdáleném. Došlo po odchodu P. Přibyla k nějaké změně?

Změnilo se opravdu mnohé. Někteří si zpočátku oddychli, protože odešla náročná, výrazná osobnost. A protože výrazné
osobnosti bývají kontroverzní – mají totiž vyhraněný názor – mnohým se zpočátku změna ve vedení zdála být balzámem.
Nastal klid. Avšak je jen krátká cesta od klidu k tichu, řekl bych, až mrtvolnému...

Je samozřejmě třeba říci, že vztah tohoto kněze k hudbě a umění byl nadstandardně vstřícný. Otázkou je, zda v tomto
případě standardní nezájem některých spoluprací kněží o kulturní oblast je moudré považovat za standard dostačující...
Snad pro výjimečný vztah P. Přibyla k estetickým kvalitám se podařilo započít například se stavbou velkých varhan ještě
za jeho éry. Jeho pokračovatelé tak sice byli bez svého přičinění postaveni před (a oni to tak prezentují) nepřijemnou
etickou nutnost s projektem pokračovat nebo mu alespoň nebránit, ale byla tak zajištěna maximální pravděpodobnost
jeho dokončení.

Další z úkolů ředitele kůru

Avšak zpět ke změnám, které nastaly. Široký záběr, který můj první šéf na Svaté Hoře měl, není dán do vínku každému. Pohled na to, co Svatou Horu dělá tak významným místem, se tak díky personálním změnám v posledních téměř pěti letech zúžil jen na oblast základní, a to ještě oproti dřívější okleštěné liturgické praxi. Svatá Hora ztratila vedení s ideálem „zkulturovat.“ To bylo nahrazeno jiným typem řízení neseného novým mottem: pokud možno bez problémů „přežít.“ Totam bylo nadšení po něčem novém. Tentam cit pro vycizelovanost a důstojnost liturgie. Došlo na nemístnou improvizaci, paniku, zda máme dost financí. Došlo na tvrdé vedení uplatňované proti náhodně se trosícím poustníkům, kteří často nebyli přijati, i proti samostatné snaze zaměstnanců zachovat ještě se držící dříve prospěšné a fungující prakticky funkčními i nadále. Došlo na rušení nadstandardů. Ale sama Svatá Hora je nadstandardní místo. I péče jejich zaměstnanců o ni je nadstandardní, nezná příliš hranice pracovní doby ani volné víkendy. Nezná dobrou finanční odměnu. Pro tyto cíle ale také na Svaté Hoře lidé nepracují. Jde jim o víc a rádi podstupují nároky zdejšího neobvyklého zaměstnání. Nyní však již dochází ke ztrátě motivace, k rozmělnění vedení místa mezi více osob s neurčitou měrou zodpovědnosti. Rozjetý vlak fungujícího poutního areálu a jeho zaměstnaneckého týmu zatím ještě funguje. V současné době již s menším množstvím energie a nadšení a od prvního září i bez bývalého svatohorského regenschorho. A to pro výše vyjčené důvody i mnohé další, interní, nepublikovatelné.

V Borovanech nad projektem nových varhan

Jak shrnout dvanáct let působení na Svaté Hoře a proč nyní období regenschorho Pavla Šmolíka končí?

Již od dětství, kdy jsem začal v malém vesnickém kostele v Malesicích u Plzně doprovázet liturgii – jak jsem psal již v úvodu – jsem toužil po tom být varhaníkem z povolání. Nikoli však varhaníkem koncertním, ale tím, kdo nejen doprovází liturgii, ale též komponuje, zkouší se sborem a obecně organizuje hudební dění nějakého kúru. Kdo chrámovým prostředím a liturgií žije. Svatá Hora tak pro mne vlastně byla vytouženým místem. Snad i proto jsem se za vše, co mi poskytla, odvděčil maximálním nasazením. Až donedávna se zdálo, že toto nasazení stačí, aby stále přinášelo dobré plody. Nepochopení, nevzdělanost, ignorace a pohodlnost však, jako i na jiných místech a v jiných oblastech, zvítězily nad množstvím sil regenschorho, a tak nezbyvalo než odejít.

Velmi přejí svým nástupcům – budou-li jací – aby je práce na Svaté Hoře naplňovala tak jako donedávna mě, nikoli je ničilo nepochopení a nesoulad, jak je tomu nyní. A tomuto krásnému poutnímu místu přejí, aby současná pokračovatelé otců Jezuitů měli nejen hlubokou a pevnou víru, ale též dostatek profesionálních schopností tak jako jejich předchůdci. Aby se Svatá Hora nestala zevšeňným místem ovládaným osobami, které jsou prostým vzorkem současné průměrné populace.

A Vám, milí čtenáři, velmi děkuji za trpělivost s mou velmi nedokonalou ediční činností. Mou snahou bylo nedopřát těm, kteří tomu tak chtěli a jimž byl tento časopis odebrán, ukončit život „nadbytečného a nerentabilního“ periodika Svatá Hora. Snad se mi to po těch několikalet dářilo...

Těm z Vás, kteří snad nenalézali v časopisu to, co by tam očekávali, přejí, aby tomu v budoucnu tak bylo.

Sám se sebou hovořil Pavel Šmolík, svatohorský regenschorho 2001-2013

Před uveřejněním tohoto „rozhovoru sama se sebou“ jsem vznesl dotaz mnohými směry, zda jej uveřejnit či nikoli, zda tento velmi otevřený a v některých místech i dosti kritický článek nemůže nějak uškodit Svaté Hoře. Většina z dotazovaných však – čímž jsem byl udiven – rozhovor označila za výstižný a vhodný ke zveřejnění. Ke zveřejnění jsem se rozhodl navíc i proto, že nechci podporovat jistý trend mého katolického okolí, kdy je tendence o nepřijemných otázkách raději mlčet, aby jejich zveřejněním nebylo naše okolí náhodou pobouřeno. Přetvářka a lež skrývané za roucho nevyjčených pravd a laciné krytí lidských chyb vydávané za nutnou ochranu dobrého jména Svaté Hory mají s křesťanským jednáním pramálo společného. A jak jinak lze Bohu i tomuto místu dobře sloužit nežli tak, že přiznáme: Jsme jen chybující lidé. Pokud nebudeme nezdary v našem jednání nebo neschopnost a nezodpovědnost těch, kteří by měli být schopní a zodpovědní pokrytecky kryt, pak snad můžeme usilovat o zlepšení.

Stavte s námi varhany pro Svatou Horu

Ve čtvrtek 23. května 2013 od 19 hodin se ve svatohorské bazilice konal benefiční koncert v podání sólistů Národního divadla Alžběty Poláčkové a Vratislava Kříže a varhaníka Přemysla Kšici. Výtěžek koncertu ve výši 15.750 Kč byl poukázán na stavbu varhan.

Další benefiční koncert se na Svaté Hoře konal v pátek 12. července 2013 v 18.30 hodin, tentokrát v podání účastníků Středočeské mezinárodní pěvecké dílny 2013. Svou účastí a dobrovolným vstupným posluchači koncertu pomohli shromáždit další finanční prostředky na zakoupení cínových píšťal pro svatohorské varhany.

Svatohorské varhany budou mít celkem 1591 píšťal. Dřevěné píšťaly byly vyrobeny ve varhanářské dílně Vladimíra Šlajcha, jazykové píšťaly jsou z Německa. Zbývá zakoupit od prvotřídního portugalského výrobce píšťaly cínové. Náklady na jejich pořízení činí bezmála 2,7 milionů korun. Rada Středočeského kraje rozhodla podpořit úsilí o shromáždění finančních prostředků na pořízení píšťal dotací ze Středočeského Fondu hejtmána a zmírnění následků živlených katastrof ve výši 50 tisíc korun. Aby mohly být píšťaly zakoupeny, je potřeba shromáždit ještě 2,2 milionů korun. Bez píšťal žádné, ani svatohorské, varhany hrát nemohou. Prosimé Vás o pomoc.

Stavbu varhan pro Svatou Horu můžete podpořit:

- **poukázáním daru na číslo účtu 050016-0523967309/0800,**
- **odesláním dárcovské SMS ve tvaru DMS SVATAHORA na 87 777,**
- **složením daru v hotovosti v sakristii na Svaté Hoře.**

Děkujeme Vám za Vaši štědrost!

Více informací o stavbě varhan pro Svatou Horu najdete také na internetových stránkách www.svata-hora.cz/varhany.

Matice Svatohorská

Kardinál Dominik Duka

arcibiskup pražský

„Rád přebírám záštitu nad dostavbou velkých varhan.“

Stavte s námi i Vy – napište svůj příběh

Napište i Vy svůj příběh, proč podporujete stavbu varhan pro Svatou Horu a co pro Vás znamená toto poutní místo. Své příspěvky můžete zasílat poštou na adresu Matice Svatohorská, Svatá Hora 591, 261 01 Příbram nebo elektronicky na matice@svata-hora.cz.

Staví s námi

Zprávy

ze Svaté Hory

- ☐ Na svém 126. zasedání 20. dubna **výbor Matice Svatohorské** vzal na vědomí informaci o benefičním koncertu na stavbu velkých varhan, který se uskutečnil 23. května 2013 v bazilice pod záštitou Ing. Ivana Fuksy, a informaci o výstavě fotografií pod názvem „Svatá Hora, místo přesahující hranice.“ Schwáčil proplacení další faktury za rozesílání časopisu Svatá Hora v celkové výši: 18.537 Kč a příspěvek Matice na výstavu fotografií „Svatá Hora, místo přesahující hranice“ ve výši 25.000 Kč. Výbor dále připravil program výroční členské schůze Matice v roce 2013, při které zároveň dojde k volbě členů výboru Matice na další tříleté období.
- ☐ V sobotu 4. května se uskutečnila **11. arcidiecézní pouť za duchovní povolání**. Hlavní mši svatou celeburoval v 11 hodin v korunovačních kaplích Mons. Dominik Duka.
- ☐ V sobotu 18. května se uskutečnila současně **poutě Orelské jednoty a poutě bývalých příslušníků PTP**. Liturgie proběhly současně u Korunovačního oltáře (Orel) a ve vnitřních prostorách baziliky (PTP, celeburoval Mons. V. Malý).
- ☐ Ve čtvrtek 23. května v 19 hodin se konal **Benefiční koncert** na podporu stavby nových varhan. Více na jiném místě časopisu.
- ☐ V pátek 24. května proběhl další a oproti minulým létům neméně úspěšný ročník **Noci kostelů**. Více na jiném místě časopisu.
- ☐ V sobotu 26. května se uskutečnila **Pouť Matice Svatohorské** s následnou volební Výroční schůzí. Podrobněji o pouti i o Výroční zprávě v Okénku Matice.
- ☐ V sobotu 25. května byly též slaveny mariánské latinské **chorální nešpory**. Jejich liturgii v 16.30 vedla gregoriánská schola z Plzně pod vedením pana Miroslava Pšeničky, ředitele kůru plzeňské katedrály.
- ☐ V neděli 26. května Svatohorský chrámový sbor a Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka provedly za varhanního doprovodu sbormistra Pavla Šmolíka při nedělní mešní liturgii v katedrále sv. Bartoloměje v Plzni Gounodovu **Messe solennele**, která zazněla i o letošní svatohorské Korunovaci.

- ☐ V úterý 28. května zněla v refektáři svatohorské rezidence **barokní hudba**. Koncert se konal v rámci jubilejního ročníku příbramského Hudebního festivalu Antonína Dvořáka.
- ☐ **Oslava Božího Těla** proběhla v neděli 2. června při mši svaté v 9 hodin. Následovalo eucharistické procesí.
- ☐ Letošní oslavy **281. výročí korunovace** milostné sochy P. Marie Svatohorské měly obvyklý harmonogram. Byly zahájeny vigilií v sobotu 8. června, a to mši svatou v 17 hodin. Poté následovaly latinské chorální nešpory v 18.00 hodin v bazilice. Závěrem vigilie pak byla modlitbou růžence uvedená večerní mše svatá v 19.30, po níž následoval průvod se svícemi.

Neděli 9. června zahájila mše svatá v 7.30 hodin v bazilice. Následovala hlavní mše svatá v prostoru korunovačních kaplí a ambitu, které v 9.00 hodin předsedal generální vikář litoměřické diecéze a bývalý svatohorský farář **P. Stanislav Příbyl**, CSsR. Při mši zněla Messe solennele Charlese Gounoda v podání asi padesátičlenného pěveckého sboru a 35členného orchestru.

Odpoledne program pokračoval mariánským požehnáním a krátkým **varhanním koncertem** regenschoriho Pavla Šmolíka, který improvizoval na motivy mariánských písní. Slavnost uzavřela odpolední mše svatá a české zpívané nešpory.

- ☐ V sobotu 22. června při mši svaté v 10.00 přijal bratr David Hořáček, CSsR v pražské katedrále z rukou kardinála Dominika Duky **kněžské svěcení**. Těto události a primiční mši novokněze je věnována speciální obrazová příloha tohoto čísla časopisu. Podrobněji v čísle následujícím.

Svěcení Davida Horáčka

Sv. Hora, Příbram.

Archiv S. H.

* SVATÁ HORA *

V. A. Nezbeda:

Čím srdce hřešilo?

*Čím, srdce mé, čím jsi jen hřešilo,
že v áuši mé takový smutek a žal —
snad že ti domnělé štěstí ulétlo
v širokou mlhavou dál?*

*Nad ženy proradou ty že lkáš,
či nad ztrátou přátel neb statků svých,
nebo nad křivdou spáchanou ty se ptáš,
či nad bídnou potupou od lidí zlých?*

*Snad z ran i švihů, jež byly ti údělem,
žeš neslo životem tak mnohou tíž,
neb žízniloš nad živým pramenem
a vypíloš hořkosti tak mnohou číš?*

*Že život tvůj nešel jen květnatým luhem,
a Osud ti v cestu často i kameny klad',
že cesta ti zarostla ostnatým hlohem
a s růží i trny ti dával růžový sad?*

*Že za pravdu často jsi nevděk jen sklízel,
za lásku — hanu a příkoří,
žeš neslo životem tak mnohou svízel,
ó srdce mé, co ještě více tě pokoří?*

*Pohlédni, srdce mé, tam k nebes výsosti,
v tu nad zlato skvoucí se zář,
zda neuzříš tam plnou svatosti
tu krásnou milostnou Kristovu tvář?*

*Pohled! tam pod křížem v bělostné roucho
přioděn
stojí On, jenž krví svou za tebe zaplatil;
ó srdce mé, jen sobě připomeň,
jak trpkou smrtí život tvůj vykoupil.*

*On kdysi s nebes hůry sešel k nám,
by vůli Otce svého nebeského vyplnil,
a za naše hříchy v oběť byl dán,
aby nás od věčné smrti zachránil.*

*Své břímě vezmi, v stopách mne sleduj,
tak na tě volá Spasitel, Beránek Boží.
Sám břímě tvé na sebe vezme, z toho se raduj,
a i tu cestu ti upraví, zbaví ji hloží.*

Panna Maria a český národ.

Keč přednesená na valné hromadě Matice svatohorské 12. I. 1941.

Žádný národ nemá tak něžného, ba téměř rodinného vztahu k Panně Marii jako národ náš. Je to opravdu dětinný, prostě dětinný vztah dítěte k matce. U jiných národů je patrný význačný odstup, při němž Rodička Boží se jim jeví jako vznešená královna nebe, jako bytost postavená nad všechny andělské kůry, jako paní sluncem oděná. Již běžné pojmenování nám to naznačuje. Němec neřekne Panně Marii jinak než »Unsere Frau«, Francouz »Notre dame«, Ital »Madonna«. Všechna tato běžná pojmenování mají jeden a týž význam a oslovují Pannu Marii vznešeným názvem: »Naše paní!«

Ale jinak je tomu u našeho národa, který sice v písni vyznává vznešenost Panny Marie slovy: »Mocná jsi královna nebešťanů, matka, císařovna pozemšťanů«, prvenství její v nebeské říši chválí v jiné písni slovy: »Ty jsi po Bohu ta nejprvnější, Tobě čest a chválu nejprřednější andělů a svatí vzdávají, královnou Tebe nazývají.« Ale tuto svoji nejkrásnější píseň, která se stala opravdovou mariánskou hymnou národa, začíná tím něžným oslovením, tak jako dítě oslovuje svoji matku: »Tisíckrát pozdravujeme Tebe, ó matičko Krista Ježíše.« Již zde vidíme a poznáváme to něžné pouto, které víže náš lid k Panně Marii, pouto bezměrné synovské lásky, které přes všechnu vznešenost a krásu vidí v Panně Marii nejprve matku Boží a tím také matku svoji, a proto i v běžné mluvě má tak pro Pannu Marii často ten něžný titul: »Matička Boží«.

Ale náš lid pro to něžné vyjádření tajemného a vroucího pouta našel si ještě jiné, tak prostinké oslovení, které je přímo světské, ale při tom vyjadřuje nad všechny ostatní názvy tu velikou krásu Panny Marie, to veliké tajemství naší spásy. Tak neoslovuje Pannu Marii žádný národ, jen my Čechové voláme to prostinké, ale tolik lásky a útěchy vyjadřující: »Panenko Maria«. Snad o to má zásluhu právě naše Svatá Hora, kde Panna Maria trůní ne v krásě mistrného díla věhlasného sochaře nebo malíře, nýbrž v prosté dřevěné sošce usmívající tváře, ale přesto obklopené zlatou korunou a drahocenným šatem, stříbrem oltáře a světlem svéc. Ale z celé té krásy my Čechové zhlížíme se jen v té dobrotivě se usmávající tváři a při svatohorském Zdrávasu z hloubi duše voláme: »Buď nám milostivá, oroduj za nás, Panenko Maria!« Přestože ji vidíme před sebou jako královnu, přestože slyšíme vznešené pozdravení anděla, my ji vzýváme prostým, ale vše nejkrásnějším naznačujícím oslovením: »Panenko Maria«.

Ano, něžné je pouto našeho lidu k Panence Marii. A ani snad jinak býti nemůže u národa, který se hrdě vždy zval národem mariánským. To balbínovské heslo: »Milá byla Čechům Panna Maria« není snad jen nějakou řečnickou frází, ale skutečností, o které nás poučují dějiny našeho národa. Vždyť Pannu Marii nám dal takřka do křestního vinku sv. Metoděj, který při příchodu na Moravu na Velehradě založil první kostel, který zasvětil Panně Marii. A rovněž první křesťanský chrám na Hradě pražském zasvěcen památce Matky Boží. A v tom křesťanském jitra našeho národa rodí se postava sv. Václava, horlivého ctitele Panny Marie, který podle

pověsti na prsou nosil obraz Rodičky Boží, který zdědil po své babě sv. Lidmile, již ho daroval sv. Metoděj. Obraz ten, uctivaný téměř po celých tisíc let ve Staré Boleslavi, je význačným dokumentem úcty našeho lidu k Panně Marii. — A co možno říci o prvním biskupu české křve svatém Vojtěchu? Již to, že se nazýval dítětem mariánským, plně nám dokazuje, že svému nevděčnému národu vštěpoval úctu k Panně Marii. A svatý Prokop? Když kníže Oldřich, po podivuhodném setkání ve hvozdech sázavských, mu dal povolení k založení kláštera, tu hned svatý Prokop staví kostel a zasvěcuje jej Panně Marii. A další léta vlády Přemyslovců jsou nepřetržitým řetězem projevů úcty mariánské.

Není možno podrobně probírat pro krátkost času ty jednotlivé důkazy této úcty, ale stačí jen upozorniti na založení kláštera na Strahově a jeho osazení řádem premonstrátským a na založení kláštera na Zbraslavi a jiných klášterů řádu cisterciáckého, které s ostatními řeholemi, jako křižovníky, františkány a dominikány, se staly hlasateli úcty mariánské a hluboce ji zapustily do kořenů naší české národní podstaty.

A těchto kořenů se uchopila slavná, ba nejslavnější doba našeho národa, za největšího našeho krále, císaře Karla IV., kdy kult mariánský nabyl netušeného rozsahu a kdy pronikl jako kvas celý náš národní život, kdy téměř naplnila se v našem národě slova moudrého Siracha: »V národ slavný jsem se vkořenila.« Ještě dnes, po téměř šesti stech letech, opájíme se projevy zbytků této slavné mariánské doby v naší vlasti, když vstupujeme pod klenby chrámu Panny Marie Sněžné, kostela na Karlově a opatského kostela v Emauzích, které, založeny Karlem IV., jsou až po naši dobu nehynoucím důkazem úcty tohoto císaře k Panně Marii. Anebo když vstoupíme do kaple Panny Marie na Karlštejně, při níž dokonce byla založena kapitula kanovníků, kteří k počtě Panny Marie měli tu denně zpívatí církevní hodinky. A což ještě dnes nerozehřejí naše srdce k úctě mariánské posvátné zpěvy rorátní, které zní dosud v adventní době z našich chrámů tak, jako je s naším lidem zpíval sám Karel IV.?

Zdaž neuchvátí nás ještě dnes něha mariánských obrazů slavných českých mistrů, které mají původ právě v této době vrcholu mariánské úcty? Jen namátkou jmenuji obraz Madony zbraslavské, vyšehradské, zlatokorunské, vyšebrodské, svatoštěpánské a svatovítské. A konečně proč jíti pro důkaz tak daleko, když sami dnes oslavujeme Pannu Marii Svatohorskou, jejíž milostnou sošku sám uctíval, ba podle pověsti i vyřezal slavný mariánský ctitel, který tolik chválil přesvaté Panny ve svých spisech nám zanechal, slavný rádce Karlův, první náš arcibiskup Arnošt z Pardubic.

To jsou jen však dnešní důkazy kultu mariánského za doby Karlovy. Ale tenkrát chvála Panny Marie byla pěna bez ustání, vždyť u svatého Víta v Praze byl zřízen zvláštní sbor kleriků, který jen a jen Panně Marii v církevních hodinkách chválu vzdával. A mnozí historikové dokazují, že i mariánská sloka ve velebném svatováclavském chorálu měla svůj vznik v době Karlově, aby tak v písni, která byla takřka oficiální hymnou národa, byla dokumentována úcta lidu k Matce Boží.

Ano, za Karla IV. byla milá Čechům Panna Maria a také Čechové byli milí Panně Marii, neboť její přimluva a moc se rozlily po celém národě, který žil v blahobytu a svatém pokoji.

Ale záhy po smrti Karlově vyšlehlý plameny a národ opustil pravou víru, opustil ten kmen, na nějž pro svoje dobro byl naroubován a narouboval svoje větve na učení z ciziny a za chvíli stál opuštěn proti všem, což nemohlo skončiti jinak než občanskou válkou, jejímž závěrem byly Lipany a po nich, když stále setrval v bludu — Bílá hora. Národ opustil Pannu Marii, ale Panna Maria neopustila národ, neboť sotva vrácen byl do lůna katolické církve a rozkvetla u nás úcta mariánská — stalo se tak hlavně úsilím řádu jezuitského, jemuž jsme ještě — nebojím se to říci — za jeho zásluhy mnoho dlužni — hned se zvedal k novému životu. A v té době »temna«, jak mnozí ji nazývají, byla to poutní místa mariánská, byla to česká mariánská píseň, byly to mariánské družiny, byl to zkrátka obnovený mariánský kult, který udržoval v prostém českém lidu, přes všechny svízele doby, vědomí národní podstaty, na které navázala doba národního probuzení. Tím, že český lid se přivinul opět do náruče Marie Panny, tím zachránil sebe.

A když po světové vojně ztratil na chvíli hlavu a na Staroměstském náměstí ve smutný listopadový podvečer srazil se sloupu sochu Panny Marie, tu jakoby znovu mohutným pramenem ze srdce českého lidu vytryskla ta mariánská úcta a po celé naší vlasti neslo se heslo: »Tvou slávu, Matko, obnovit my chceme!« Ta slova zanitila zbožnou českou duši a znovu pravdivým se ukázalo, že milá je Čechům Panna Maria! Toho nejlepším důkazem je naše Svatá Hora.

(Pokračování příště.)

Nejdražší jméno

Jako maják v moři, svítí sladké jméno
„Maria“, nejdražší mezi jmény všemi,
proto budiž od nás milováno, ctěno
v slzavém údolí zde na této zemi!

Byť by mocné vlny dorážely v skály,
přece utiší se rozbouřené moře,
jako ztišily se bolesti a žaly
ve jménu Tvém, Máti, na Tvé Svaté Hoře.

Na předchozích stranách z časopisu Svatá Hora 1940 číslo II-12.

Primice

Další fotografie naleznete
na www.miroslavzelenka.cz

Výstava fotografií Svaté Hory byla zahájena

Již tři měsíce je ve Svatohorském poutním muzeu ke zhlédnutí výstava fotografií Svaté Hory. Zahájil ji ve středu 1. května 2013 P. Stanislav Příbyl, CSsR. Vernisáž, která se uskutečnila 1. května 2013 od 16 hodin, byla zpřístupněna výstavou fotografií Svaté Hory. Výstavu instalovanou ve Svatohorském poutním muzeu zahájil P. Stanislav Příbyl, CSsR, generální vikář litoměřické diecéze a bývalý farář na Svaté Hoře. P. Příbyl, který je vedle Jana Traxlera a Miroslava Zelenky zároveň jedním z autorů vystavených fotografií, v souvislosti s fotografováním uvedl, že „fotografie je okem do fotografovy duše, přibližuje světu jeho vidění reality.“

Mezi mnohými hosty, kteří si během vernisáže mohli jako první návštěvníci fotografie zachycující zajímavé a neobvyklé pohledy na exteriér a interiéry poutního místa prohlédnout, byli také Dr. Tomáš Jelínek, ředitel Česko-německého fondu budoucnosti, a pan Václav Černý, místostarosta města Příbram, tedy zástupci institucí, které se finančně podílejí na realizaci výstavy.

Výstava fotografií „Svatá Hora, místo přesahující hranice“ je první svého druhu, neboť fotografie Svaté Hory formou výstavy dosud prezentovány nebyly. Ke zhlédnutí je ve Svatohorském poutním muzeu denně od 9 do 16 hodin až do 25. září 2013. Vstup na výstavu je volný.

Každý návštěvník výstavy se může zapojit do sestavení nástěnného kalendáře pro rok 2014 tím, že na anketním lístku uvede 3 vystavené fotografie, které se mu nejvíce líbí. 12 fotografií ohodnocených největším počtem návštěvníků budou publikovány v kalendáři pro nadcházející rok. Z účastníků ankety budou vylosováni 3 návštěvníci, kteří obdrží zmíněný kalendář. Je však také možné si ho objednat na dobírku.

Výstavu pořádá Matica Svatohorská. Její předsedkyně paní Věra Langová říká: „Výstava má velký úspěch. Návštěvníci také rádi vybírají fotografie do nástěnného kalendáře na příští rok. Bylo odevzdáno téměř 500 anketních lístků. Naprosto chápu ty, a není jich málo, kteří říkají: „Je těžké vybrat jen tři fotografie, krásné jsou všechny.““

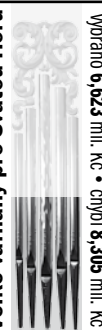
Od října 2013 se výstava přesune do Bavorského lesa, konkrétně do obce Kollnburg a měst Regen a Bodenmais, odkud po staletí na Svatou Horu přicházeli a nadále přicházejí poutníci.

Více najdete na stránkách Svaté Hory www.svata-hora.cz.

Jana Hovorková

Velké varhany pro Svatou Horu

Výběr 6 623 mil. Kč • výběr 8 305 mil. Kč

Pout'

Matice Svatohorské

Foto Jan Traxler

Poslední květnovou sobotu, tedy 25. května 2013, se konala každoroční pout' členů Matice Svatohorské. Pout' byla zahájena v 10 hodin mší svatou v bazilice, kterou za živé i zemřelé členy Matice sloužil P. Jan Sokulski, CSsR, administrátor farnosti na Svaté Hoře a zároveň protektor Matice Svatohorské. Pout' pokračovala výroční členskou schůzí v refektáři kláštera. Téměř 50 přítomných členů Matice bylo seznámeno s výroční zprávou i zprávou kontrolní komise a oba dokumenty byly následně schváleny. Protože již uběhly 3 roky, na které byl zvolen výbor a kontrolní komise Matice Svatohorské, volili členové v rámci letošní výroční schůze dle stanov Matice nový sedmičlenný výbor a tříčlennou kontrolní komisi. **Výbor Matice Svatohorské bude nadcházející tříleté období pracovat ve složení Jana Hovorková, Petr Křivánek, Věra Langová, Miloslava Šmolíková, Marie Štefaníková, Vít Šťáhlavský a Jan Traxler, kontrolní komise pak ve složení Jiří Hlaváč, Robert Šíp a Ludmila Štefaníková.** Na zářijové schůzi výboru budou zvoleni členové výboru ze svého středu

volit předsedu, místopředsedu a jednatele Matice. Po všeobecné diskusi týkající se jak Matice, tak Svaté Hory obecně byla promítnuta reportáž s varhanářem Vladimírem Šlajchem, kromě jiného také o velkých varhanách pro Svatou Horu, kterou odvysílala Česká televize v březnu 2013 v rámci programu Toulavá kamera.

Následovala komentovaná prezentace dění na Svaté Hoře v roce 2012. Pout' byla zakončena mariánskou pobožností v klášterní kapli, kterou vedl P. Jan Sokulski. Předtím, než se členové Matice se Svatou Horou rozloučili, mohli si ve Svatohorském poutním muzeu prohlédnout výstavu fotografií Svaté Hory, kterou Matice Svatohorská pořádá.

Jana Hovorková

Foto Jan Traxler

Okénko Matice Svatohorské

VÝROČNÍ ZPRÁVA MATICE SVATOHORSKÉ

za období od 26. 5. 2012 (minulá výroční schůze)
do 20. 4. 2013 (poslední řádné zasedání výboru)

Matice Svatohorská je sdružením přátel a příznivců Svaté Hory. Jejich členství je odrazem snahy se jakýmkoli způsobem – modlitbou, vlastní prací či finančním příspěvkem – podílet na tom, aby toto poutní místo stále více vzkvétalo a všichni se zde cítili jako doma. Všichni členové Matice Svatohorské pak tvoří jedno velké společenství. Každý pátek na sebe všichni vzájemně v modlitbě pamatují a rovněž je v bazilice sloužena v 7 hodin mše svatá za všechny živé i zemřelé členy Matice Svatohorské a dobrodince Svaté Hory.

Představenstvo Matice Svatohorské je povinno svým členům podat každoročně informace o její činnosti. Činíme tak formou této výroční zprávy, která uzavírá třetí rok práce výboru.

ČLENSKÁ ZÁKLADNA

Za rok 2012 se opět zvýšil počet nových členů Matice Svatohorské.

	k 26. 5. 2012	k 26. 5. 2013
registrovaných	1232	1238
zemřelých	321	23
zrušilo členství	0	2
nových členů	9	6
aktivních	911	894

VÝBOR MATICE, SCHŮZE VÝBORU A VÝROČNÍ SCHŮZE

Poslední výroční schůze se uskutečnila dle Stanov Matice Svatohorské 26. 5. 2012 na Svaté Hoře. Program byl zahájen v 10 hodin mší svatou v bazilice, které předsedal P. Msgre Michael Slavík, generální vikář pražské arcidiecéze. Následovalo shromáždění členů a oceněných dárců v refektáři kláštera. Na programu byla beseda s hostem P. Slavíkem, předání bronzových a stříbrných medailí dárcům nad 10000 Kč a nad 50000 Kč a občerstvení. Výroční členská schůze pokračovala přednesením výroční zprávy, zprávou revizní komise, diskusí, obrazovou prezentací s výkladem, občerstvením, prohlídkou výstavy o redemptoristech s výkladem a závěrečným požehnáním v bazilice. Výbor Matice svatohorské se scházel pravidelně jednou za měsíc s výjimkou letních prázdnin. V srpnu 2012 se vzdala funkce ve výboru Mgr. Miloslava Šmolíková a nahradil ji PhDr. Mgr. Jan Traxler. Od ledna letošního roku se vzhledem ke změně administrátora farnosti stal novým protektorem Matice Svatohorské P. Jan Sokulski.

HOSPODAŘENÍ

Kontrolní komise provedla v měsíci květnu 2013 kontrolu hospodaření Matice Svatohorské za rok 2012. Podrobné informace o hospodaření Matice Svatohorské jsou obsahem zprávy kontrolní komise, která bude následovat.

ČINNOST

■ Velké varhany

V závislosti na finančních prostředcích, které Matice průběžně shromáždí, pokračuje varhanář Šlajch na stavbě varhan. Téměř veškerá práce a úsilí všech členů výboru jsou věnovány tomuto projektu, zvláště zajišťování jeho financování. Od prosince 2008, kdy byla stavba velkých varhan zahájena, bylo proinvestováno již 6.180.000 Kč.

V roce 2012 byly varhanářskou dílnou Vladimíra Šlajcha provedeny práce za 1.301.400 Kč. Kromě jiného se pokračovalo v pracích na traktuře, byla zakoupena kost pro potah klaviatur a byly zhotoveny téměř všechny měchy. K 30. dubnu 2013 bylo na stavbu varhan shromážděno celkem 5.968.555 Kč, což je cca 39 % celkové ceny nástroje, z toho se za rok 2012 podařilo shromáždit 1.279.501 Kč (za rok 2011 to bylo 1.440.726 Kč). V 2. polovině roku 2012 poskytlo město Příbram prostřednictvím farnosti na Svaté Hoře dotaci na stavbu varhan ve výši 300.000 Kč. Pro rok 2013 Zastupitelstvo města Příbram taktéž prostřednictvím farnosti schválilo dotaci z rozpočtu města ve výši 400.000 Kč. Středočeský kraj v letošním roce podpořil svatohorské varhany částkou 50.000 Kč. Za tuto pomoc velmi děkujeme a neměně si vážíme každého, i sebemenšího daru od Vás, drobných dárců!

K 16. prosinci 2012 byla ukončena a vyúčtována veřejná sbírka na financování stavby varhan povolená Krajským úřadem Středočeského kraje od 18. ledna 2010, tedy na 3 roky. 30. ledna 2013 byla zahájena sbírka formálně nová, jejíž účel je však stejný, a to financování varhan. Díky novelizaci zákona o veřejných sbírkách je tato sbírka povolena již na dobu neurčitou, nebudou tedy vznikat nepřijemnosti spojené s pozastavením shromažďování finančních prostředků, jak tomu bylo od poloviny prosince 2012 do konce ledna 2013. Varhany je nadále možné podpořit také odesláním dárcovské SMS. Cena DMS

je 30 Kč, na varhany se odesláním jedné DMS přispěje 27 Kč. Záštitu nad stavbou varhan nově převzal také hejtman Středočeského kraje a bývalý příbramský starosta MVDr. Josef Řihák. Na konci března byl vydán nový leták o stavbě varhan.

V lednu 2013 proběhla schůzka s panem varhanářem Šlajchem. Téměř všechny práce, které mohly být provedeny v jeho dílně, jsou hotové. Pro další postup stavby varhan je nezbytné realizovat několik větších externích dodávek. Předně by do konce roku 2013 měly být od prvotřídního portugalského výrobce zakoupeny cínové písty. Náklady na jejich pořízení činí 2.700.000 Kč. Prosíme Vás proto o pomoc a předem děkujeme za každý Váš dar.

■ Kalendář akcí 2012/2013 – přispění na vydání:

Dalším vkladem k provozu poutního místa bylo opětovné uspořádání a vytištění celoročního kalendáře akcí na Svaté Hoře. Matice pořádá i další akce, zvláště akce

kulturního charakteru, např. cyklus koncertů „Hudba v nezvyklých souvislostech“ organizovaný péčí svatohorského regenschorho Pavla Šmolíka, na který Matice získala grant od Města Příbram, nebo benefiční koncerty, nad kterými převzal záštitu Ing. Ivan Fuksa. Matice také přispívá do časopisu Svatá Hora a měsíčního zpravodaje Města Příbram Kahanu.

■ Časopis

V období 1. republiky, kdy se díky Matici uskutečnily zásadní projekty, např. stavba exercičního domu, oprava náměstí a celého areálu, stavba varhan, začala Matice s vydáváním časopisu Svatá Hora, který byl jejím věstníkem. V návaznosti na tento historický fakt se ke dni 7. dubna 2011 Matice Svatohorská stala opět jeho vydavatelem. Převzala jej po vzájemné dohodě od Římskokatolické farnosti. Prvním impulzem jeho znovuzrození byl skromný počátek novodobé éry časopisu pod patronátem P. Josefa Břicháčka. K dalšímu rozvoji došlo zejména péčí svatohorského faráře P. Stanislava Příbyla. S odchodem P. Příbyla ze Svaté Hory časopis postupně převzali šéfredaktoři P. Josef Michalčík a poté P. Anton Verbovský. Roku 2011 nakonec dochází k opětovnému převzetí vydávání časopisu Maticí Svatohorskou. Hlavní podíl na vydávání časopisu má Pavel Šmolík, svatohorský regenschor, Miroslav Zelenka, grafik a tiskař, a David Horáček, který v loňském roce posílil jejich tým. Tímto bychom jim chtěli vyjádřit své upřímné díky.

■ Benefiční koncerty

Ve spolupráci s Ing. Ivanem Fuksou, který zajistil dva interprety z Národního divadla v Praze (solistu ND Vratislava Kříže a trumpetistu orchestru ND Vladimíra Rejčka), se v prosinci 2012 uskutečnil benefiční koncert a v květnu 2013 další. Celý výtěžek vstupného byl věnován na stavbu nových velkých varhan.

■ Česko-německý festival varhanní hudby

Od června do září 2012 Matice Svatohorská pořádala Česko-německý festival varhanní hudby, v jehož rámci se uskutečnilo 7 koncertů: v Praze, na Svaté Hoře a v bavorských obcích a městech Kollnburg, Lam a Bodenmais. Akci finančně podpořil Česko-německý fond budoucnosti.

■ Výtvarná soutěž pro děti

Během léta se Matice podílela na realizaci velmi úspěšné výtvarné soutěže pro děti. Při návštěvě Svaté Hory mohly děti navrhnout šaty pro sošku Panny Marie Svatohorské. Do soutěže bylo dětmi podáno více než 500 návrhů. Matice financuje ušití šatiček podle návrhu, který byl ohodnocen prvním místem. Kromě prvních tří míst byla udělena ještě další tři ocenění za originalitu návrhů.

■ Putovní výstava fotografií Svaté Hory

Od května do září 2013 je ve Svatohorském poutním muzeu ke zhlédnutí putovní výstava fotografií Svaté Hory, kterou pořádá Matice pod názvem „Svatá Hora, místo přesahující hranice“. Od října do prosince 2013 bude těchto cca 40 fotografií, které vznikly v posledních deseti letech, k vidění v Bavorsku. Výstavu doprovází soutěž návštěvníků o tři fotografie, které je nejvíce osloví. Z 12 vítězných fotografií pak bude vytvořen Svatohorský kalendář, který si můžete již nyní objednat. Kalendáře budou zasílány na dobírku.

Nad konáním výstavy převzali záštitu Ing. Pavel Pikrt, starosta města Příbram a paní Josefa Schmidt, starostka obce Kollnburg v Bavorsku. Výstava se koná za finančního přispění Česko-německého fondu budoucnosti a města Příbram.

ROZPRACOVANÉ A PLÁNOVANÉ AKTIVITY

Plánování dalších akcí – zvelebování areálu Svaté Hory – bylo pozastaveno. Čeká se na výsledek grantového řízení. Grant je určen na celkovou rekonstrukci areálu Svaté Hory. Matice Svatohorská se podílela na financování projektové dokumentace.

ZÁVĚR

Chtěla bych poděkovat členům výboru Matice Svatohorské za veškeré jejich úsilí. Nově zvolenému výboru přeji hodně síly a inspirace do dalších úkolů. Všem členům Matice Svatohorské, dárcům a dobrodincům děkuji za jejich pomoc, podporu a modlitby. V neposlední řadě děkuji odstoupivšímu protektorovi Matice P. Josefu Michalčíkovi za jeho pomoc a podporu a přeji mu hodně spokojenosti a síly v jeho úřadě. Novému protektorovi Matice P. Janu Sokulskému přeji pevné nervy a pevné zdraví a stálou pomoc a ochranu Matky Boží v jeho novém úřadě.

Věra Langová, předsedkyně výboru Matice Svatohorské

Schváleno Výroční členskou schůzí 25. května 2013

Svatá Hora 25. května 2013

Téhož dne projednáno výborem Matice Svatohorské a doporučeno ke schválení Výroční schůzí.

Noc kostelů na Svaté Hoře

Svatá Hora se zapojila i v letošním roce do Noci kostelů. Novinkou v programu byla možnost prohlídky části rezidence, expozice o liturgických dobách v rohových kaplích ambitů, tvorba fresek v kapli sv. Ignáce, exkurze o varhanách na kůru v bazilice či výstava fotografií Svaté Hory ve Svatohorském poutním muzeu.

Již počtvrté se také Svatá Hora zapojila do Noci kostelů, která se letos konala v pátek 24. května 2013. Návštěvníci k cestě na zahájení programu mohli opět se svíčkou v ruce vystoupat po 365 schodech Svatohorských schodů do poutního areálu, kde byli uvítáni zvoněním zvonů a následně slovy P. Jana Sokulského, administrátora farnosti na Svaté Hoře. Po slavnostních fanfárah v podání souboru Svatohorských trubačů představila jednotlivé body programu, podobně jako v průběhu večera, paní Věra Langová.

Bohatý program nabízel téměř každý kout Svaté Hory. Na letním kůru, nad hlavním vstupem do svatohorského areálu, Pražskou branou, byla ke zhlédnutí celoročně přístupná expozice „Svatá Hora v čase i nad časem“. Zároveň zde návštěvníci měli možnost vyplnit kvíz připravený skautským oddílem světlušek.

Ve všech 4 rohových kaplích ambit byla připravena expozice o liturgickém kalendáři. V Pražské kapli to byly Vánoce, včetně části svatohorského betléma. V Breznické kapli byla expozice o slavnosti Božího těla a průvodu konaném při této příležitosti, kdy družičky sypou před monstranci kvítky jako symbol úcty vůči Kristu přítomnému pod způsobem chleba a vína. Mníšecká kaple nabízela informace i vystavené předměty související s Velikonocemi. O tom, jak probíhají na Svaté Hoře nejvýznamnější slavnosti, zvláště Korunovace, se návštěvníci mohli dozvědět v Plzeňské

kapli. Byly zde vystaveny svíčky se stínítkem, které se používají na světelný průvod v sobotu večer, i vyšívaná roucha, která obléká duchovenstvo na nedělní korunovační průvod se soškou Panny Marie.

Celovečerně bylo přístupné Svatohorské poutní muzeum, kde je až do konce září ke zhlédnutí výstava fotografií Svaté Hory. Na programu Noci kostelů byly zařazeny rovněž jak v předchozích letech, tak letos oblíbené prohlídky poutního areálu s výkladem či velmi žádaná výstava šatiček Panny Marie Svatohorské v refektáři kláštera. Novinkou bylo zpřístupnění další části kláštera, a to chodby rezidence, kde si návštěvníci mohli prohlédnout například zkušebnu sboru s varhanami P. Karla Břízy, tzv. biskupský pokoj či kapli redemptoristů. Výkladu se zde ujal redemptorista David Horáček.

Různorodý program nabídl také prostor baziliky. Tříkrát za večer proběhla světelná prohlídka kostela spočívající ve výkladu k postupně osvětlovaným částem výzdoby a vybavení baziliky. Bylo možné se účastnit exkurze o varhanách u kůru pod vedením svatohorského regenschori Pavla Šmolíka. Od 22 hodin pak svatohorské chórové varhany v rámci koncertu rozezněl přední český varhaník Jaroslav

Letos mohli návštěvníci Noci kostelů nově navštívit klášterní kapli

Tůma a frekventanti kurzu varhanní hudby. O projektu stavby nových velkých varhan pro Svatou Horu, včetně možnosti, jak stavbu podpořit například odesláním DMS, se zájemci dozvěděli u informačního pultíku pod kůrem. Jak nelehkou práci měl Michelangelo, když zdobil například Sixtinskou kapli freskami, si vyzkoušeli ti, kteří trpělivě pracovali na své vlastní fresce pod vedením restaurátorky Anny Ferduš. Poslední „umělci“ s freskou v podpaří odcházeli z dílny zřízené v kapli sv. Ignáce sice až po závěrečném ohňostroji, ale s očividnou spokojeností.

Příležitost k zamyšlení nabídla křížová cesta v parku, po níž následovalo požehnání milostnou soškou Panny Marie Svatohorské z Pražské brány. Noc kostelů byla ukončena ohňostrojem a za hlaholu svatohorských zvonů se brány Svaté Hory uzavřely. Ovšem ne na dlouho, neboť, jako každý den, je Svatá Hora přístupna již od 6.30 hodin.

Poděkování patří všem, kteří se jakýmkoli způsobem podíleli na přípravě a uskutečnění svatohorské Noci kostelů, i všem návštěvníkům, kteří tyto dobrovolníky odměnili tím nejcennějším, a to svým zájmem o připravený program.

Listárna

Vážená redakce časopisu Svatá Hora,

dostal se mi do rukou jeden výtisk vašeho časopisu a po jeho přečtení a zavzpomínání jsem si řekl, že i přesto, že jsem nyní ve vězení, vám napíši o svém vroucím vztahu k tomuto překrásnému poutnímu místu.

Letos v srpnu mi bude 45 let. Na Svatou Horu jsem se dostal před nástupem do semináře v dubnu 1990, byl jsem tam zaměstnán jako údržbář, domluvila mi to tehdy moje maminka s P. Josefem Břicháčkem, který tam byl rektorem. Byl jsem krátce po vojně a moc jsem se těšil na toto místo, kde jsem strávil pět měsíců. Bydlel jsem v malém pokojíku na konci chodby spolu se Standou Příbylem. Oba jsme se připravovali na kněžství a na Svaté Hoře jsme nepochybně prožili krásný kus života. Pater Břicháček mě představil tehdejšímu osazenstvu konviktu. Bydleli tam a působili P. Jan Zemánek, provinciál redemptoristů, P. líkař, rektor P. Josef Břicháček, bratr Jan, několik řeholních sester sv. Vincence z Pauly a stávající údržbář, jehož jméno si nepamatuji. Za tu relativně krátkou dobu jsem stačil zažít velmi mnoho. Ať už to bylo zařizování v objektu, hodně jsem jezdil nakupovat vše potřebné, potraviny do kuchyně, židle do kostela a další a další věci. Tohle měl na starosti P. Břicháček, který mi byl duchovním rádcem i otcem na mé cestě životem. Jako služebník pro všechno jsem měl možnost prohlédnout si všechny zapadlé kouty, vše, co je s tímto místem spjato. Ambity se všemi freskami, každý schod, všechny 4 rohové kaple, svatohorské schody, tehdy ještě zavřené, kapličku s pramenem a konečně i basiliku v její plné kráse. Všechno na mě dýchalo svým tajemným vánkem Boží lásky a Svatohorská Madona mi byla tak blízko, tehdy jsem to vše bral jako krásu a nepopsatelné „nebe na zemi.“ Až dnes, téměř po 23 letech se v mém nitru probouzí kašpárková slza Panny Marie, která mě po celou tu dobu chránila a provázela. Lidskými slovy lze velmi těžko dnes popsat tu milost, kterou jsem během té doby přijímal a ze které dnes čerpám všechno to, co mi dobrý Bůh dává zakusit. Svatá Hora mi stále byla a je, jen jsem to tolik nevnímá, perlou a sluncem, které tuto perlu prozáří svými paprsky, a v tomto světle vidím jako tehdy překrásný stříbrný oltář s madonou a obětní stůl, u kterého jsem ministroval a přijímal Eucharistický pokrm. V té době byla v Praze na Letenské pláni (nebo na Strahově? - už stárnu a zapomínám) organizována příprava návštěvy Svatého Otce Jana Pavla II. Mohl jsem tehdy se svatohorskými redemptoristy být při slavnostní mši svaté a setkat se tak tvář v tvář s člověkem tak ryzího a vzácného charakteru, jakým Karol Wojtyła byl a stále zůstává v našich vzpomínkách. Také bych velmi rád připomněl otce Jana Zemánka, který ve mně vzbuzoval svým vystupováním a úctou k Panně Marii pohled do budoucna. Dodnes si pamatuji své zařukání na dveře jeho pracovny a vždy milé přijetí. On měl vždy pochopení pro potřeby každého z nás. Vždy to mělo motivaci kupředu s tichou a usebranou modlitbou s pohledem na kříž, kde byly vykoupeny drahocennou smrtí Pána Ježíše i mé hříchy. Tento veliký dar, dar lásky a přijetí za děti Boží, mi ukazoval svým příkladem pokory a zbožnosti staříčkový pater Líkař. Když jsem vstupoval do jeho pokoje, vždy na mě dýchl vzduch toho, co bylo, je to za námi, ale přesto z toho stále a stále znovu čerpáme. Byl to člověk skromný a pokorný a dával mi prostor pro uchvácení mého srdce tím krásným a dávným tajemnem duchovního bohatství, které se skrývá a zároveň je dostupné všem poutníkům. Tohle všechno, co dnes mám v sobě jako živou vzpomínku, je to, co jsem mohl každou strávenou chvíli prožívat s lidmi, kteří jsou dnes každý na svém místě nově určeném od Boha, ale i dnes mi jsou stále zářivým příkladem zbožnosti a lásky k Panně Marii. Někteří jsou dnes na věčnosti, jiní dále svým příkladem zbožného života zůstávají v tichu klášterů a jeden člověk, který byl mým spolubydlícím na Svaté Hoře, je v současnosti generálním vikářem na biskupství v Litoměřicích, kam jsem ze Svaté Hory odcházel do teologického konviktu. Dnes je to on, P. Stanislav Příbyl, a také tamní otec biskup Jan, který byl po celou dobu mého studia v Praze mým vicerektorem, kdo mi dnes obětavě pomáhá snášet dobu mého pobytu ve vězení. Závěrem mohu s vnitřní usebraností a pokorou, které se učím, říci, že skrze všechny tyto osobnosti, které se staly součástí poutního místa nad Příbramí a které jsou mi natolik blízké, že i když nejsem teď s nimi, přesto skrze ně ke mně Bůh sám promlouvá a Panna Maria Svatohorská se ke mně

sklání a dávají mi spočinout v tichu malé, ale překrásné baziliky, kde nyní ve svém nitru klečím a naslouchám slově Božím, hudbě Břízova ordinaria i tichu, které nám mnohdy řekne nejvíce. Svatá hora je stále živá, i když se potýká s různými úpadky, jak jsem se dočetl od lidí z vašeho časopisu, kteří ho kvůli tomuto lidskému nedostatku odhlašují. Já jsem tam byl naposledy v roce 1999, ale jsem stále ve svém nitru připraven, až budu moci, tak pomoci na obnově všeho, co ke Svaté hoře patří. Dnes mohu pomoci jen modlitbou, ale právě modlitba je tím motorem, který vším hýbe a je po celou dobu Kristovy církve živým středem z srdcem, z něhož vytryskla krev a voda. Kež Bůh i Panna Maria dále zůstávají v místech posvátného ticha ve všech koutech svatohorské basiliky, které mi zůstanou už navždy živé v paměti, a tak mohu být v duchu tam, kde je mé „nebe na zemi“.

S velikou úctou k vaší práci a ke zdaru díla svatohorské Matice vzpomíná a v modlitbě NN

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2013

15. 7. - 19. 7.	8.30	Žít v pravdě a lásce	P. Angelo Scarano 1.510 Kč
22. 7. - 26. 7.	8.30	Duchovní boj: boj proti hříchům podle Písma a učení otců	P. Angelo Scarano 1.510 Kč
12. 8. - 16. 8.	8.30	Exercicie pro pedagogy, studenty ad. Boží pedagogika	P. Petr Beneš CSsR 1.510 Kč
19. 8. - 23. 8.	13.00	Žít podle Ducha	P. Jan Sokulski, CSsR 1.600 Kč
25. 8. - 31. 8.	8.30	Exercicie pro kněze I.	P. Miloslav Kabrda, SDB 2.310 Kč
2. 9. - 6. 9.	8.30	Eucharistie - naše posvěcení	P. Jozef Andrejčák, O.Cr. 1.510 Kč
16. 9. - 20. 9.	8.30	Jak prohloubit svůj duchovní život	P. Josef Michalčík, CSsR 1.510 Kč
26. 9. - 28. 9.	13.00	Exercicie pro varhaníky, hudebníky, chrámové zpěváky	P. Christian M. Pšenička, OPræm 1.200 Kč
30. 9. - 4. 10.	8.30	Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?	P. David Horáček, CSsR 1.510 Kč
7. 10. - 11. 10.	8.30	Rozjímání se zakladateli řádů a kongregací	P. Zdeněk Šilhánek, CSsR 1.510 Kč
18. 10. - 20. 10.	13.00	Setkání pastoračních asistentů AP	P. Michal Němeček -
21. 10. - 25. 10.	8.30	Věřím	P. David Horáček, CSsR 1.510 Kč
3. 11. - 9. 11.	8.30	Exercicie pro kněze II.	P. Vladimír Málek 2.310 Kč
10. 11. - 16. 11.	8.30	Exercicie pro kněze III.	Mons. Aleš Opatrný 2.310 Kč
21. 11. - 24. 11.	13.00	Krásná literatura a duchovní život	P. Petr Beneš CSsR 1.200 Kč
28. 11. - 1. 12.	13.00	Ohlédnutí za Rokem víry	P. Stanislav Příbyl, CSsR 1.200 Kč

Začátek exercicií je první uvedený den v 17.30 hodin večeri v refektáři kláštera. Datum i čas konce exercicií je uveden u konkrétních kurzů. Přihlášky jen písemně: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí P. Marie Příbram - Svatá Hora, Exerciční dům, 261 01 Příbram II/591 nebo e-mailem na adrese ex_dum@svata-hora.cz případně vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>. Informace: +420 731 619 800.

Významné akce a putě, hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

12. 7.	Benefiční koncert na stavbu nových varhan v 18:30. Účinkují účastníci Středočeské mezinárodní pěvecké dílny.
5. 7.	Sv. Cyrila a Metoděje. Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00 a 17. 00.
21. 7.	Nejsvětějšího Vykupitele. Titulární slavnost Kongregace redemptoristů.
1. 8.	Sv. Alfonsa. Zakladatele redemptoristů.
15. 8.	Nanebevzetí P. Marie - Doporučený svátek. Mše svatá v 7:00, 9:00, 11:00 a 17:00.
17. 8.	Poutní slavnost - vigilie. Mše svatá a světelný průvod. Předchází latinské nešpory v 18:00 v basilice. Pravidelné mše (7:00, 9:00 a 17:00) budou zachovány.
18. 8.	Poutní slavnost. Mše svatá v 7:30, 9:00 (hlavní mše svatá, celúbruje Mons. M. Vlk), 11:00 (tichá mše svatá) a 15. 30.
27. 8.	340. výročí posvěcení baziliky. Možnost získání plnomocných odpustků.
14. 9.	Putí bývalých svatohorských trubačů, vokalistů a ministrantů v 9. 00.
14. 9.	Příbramská svatohorská šalmaj. Historická slavnost na svatohorském náměstí 10.00 - 23. 00.
28. 9.	Sv. Václava - Doporučený svátek. Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00 a 17. 00.
1. 11.	Všech svatých - Doporučený svátek. Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00 a 17. 00.
24. 11.	Ježíše Krista Krále. Mše svatá v 7:30, 9:00, 11:00 a 15:30. Eucharistická adorace 12.00 - 15:20.

Otevírací doba a pořad bohoslužeb na Svaté Hoře

- Neděle:** Areál otevřen 6.30 - 17.00
Mše svatá v 7.30, 9.00 (se sborem), 11.00 (pro rodiny s dětmi) a 15.30, zpívané nešpory v 16.15
Před mši svatou v 7.30 Anděl Páně a vystavení milostné sošky
Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.30, 9.00, 11.00 a po nešporách v 16.15
- Pondělí - sobota:** Areál otevřen 6.30 - 18.00
Mše svatá v 7.00, 9.00 a 17.00 (v sobotu s nedělní platností)
Před mši svatou v 7.00 Anděl Páně a vystavení milostné sošky
Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.00, 9.00 a 17.00
Svatohorské schody otevřeny 8.00 - 17.00 (v zimě jen do 15.30).
- Schody:**
Svatost smíření: Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mši svatou, na požádání kdykoli.
Svatost křtu: Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.
Svatost manželství: Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.
V úterý katechismus pro dospělé.
Ve čtvrtek po odpolední mši svaté půlhodinová adorace.
V pátek mše svatá v 7.00 obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
V sobotu po mši svaté v 9.00 mariánská pobožnost s přednesením proseb. Můžete je zasílat poštou, e-mailem prosha@svata-hora.cz, formulářem na <http://www.svata-hora.cz>, nebo je předat osobně v sakristii.
- 3. neděle v měsíci** přenešší mši svatou v 9.00 Radio Proglas.
Jedenkrát v měsíci v sobotu v 16.30 latinské zpívané chorální nešpory.
V postní době v pátek od 16.20 a v neděli od 14.50 křížová cesta.
V květnu denně kromě čtvrtku a neděle po odpolední mši svaté májová pobožnost s katechezí.

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí & pátek: 9.00 – 12.00; 13.00 – 15.30

V případě nutnosti je možné se na duchovní správu nepřetržitě obracet na tel: 603 797 393 nebo 731 619 668.

Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

Provozuje Sacromontana, s. r. o. IČ: 27363261, DIČ: CZ27363261, odp. os. Martina Jechortová.
Kontakt: +420 318 429 943, +420 731 619 800, fax: +420 318 429 934, e-mail: prohlidka@svata-hora.cz,
E-shop: <http://shop.svata-hora.cz>

Otevírací doba Svatohorského poutního muzea a prodejny poutního zboží neděle: I. - XII: 9.00 - 17.00
pondělí - sobota: I. - III. & XI. - XII: 10.00 - 15.00 • IV. - V. & IX. - X: 9.00 - 16.00 • VI. - VIII: 9.00 - 17.00

Expozice Svatohorského poutního muzea ke zhlédnutí v rámci prohlídky zdarma. Mimo prohlídku vstupné 10 Kč.**Prohlídka areálu** s výkladem včetně návštěvy běžně nepřístupných prostor je možná V. - IX. denně v otevíracích hodinách muzea, jindy jen po předchozí domluvě. Začátek poslední prohlídky hodinu před zavírací dobou Svatohorského poutního muzea.

Prohlídku větších skupin, zejména cizojazyčnou, je vhodné v dostatečném předstihu objednat písemně nebo e-mailem.

Cena prohlídky 70 Kč / 50 Kč, rodinné vstupné 190 Kč, cizojazyčný výklad 100 Kč / 80 Kč, děti do 6 let zdarma.**Prohlídka s koncertem.** Po předchozí domluvě pro skupiny s min. 10 účastníky je možná prohlídka s průvodcem, po které následuje půlhodinový koncert na nové chórové varhany v bazilice. Český výklad 140 Kč / cizojazyčný výklad 200 Kč.**Prohlídkový okruh Svatá Hora v čase i nad časem** zahrnuje projekci filmu o Svaté Hoře v Mnišecké kapli, prohlídku stálé výstavy na letním kůru a Svatohorského poutního muzea. Vstupné 50 Kč / 30 Kč, rodinné vstupné 130 Kč.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Matica Svatohorská, o. s., Svatá Hora 591, 261 01 Příbram II,
tel: 604 594 495, e-mail: casopis@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>,
PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719.
Cena časopisu - dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15 Kč + poštovné).
Řídí redakční rada, zodpovídá P. Jan Soukalský, ČSsR. Grafická úprava, sazba
a tisk Tiskárna Prima, spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a. s. č. ú. 523967309/0800.
Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

putovní výstava fotografií

Svatá Hora

místo přesahující hranice

- Příbram – Svatá Hora, Svatohorské poutní muzeum ■
2. května – 25. září 2013 ■
ke zhlédnutí denně 9 – 16 hodin ■
vstup volný ■

www.svata-hora.cz

květen – září 2013: Svatá Hora ■ říjen – prosinec 2013: Bavorsko (Kollnburg, Regen, Bodenmais)

Sacro Montana

Korunovace v třicátých letech